

Shrňme tedy: oficiální divadla jsou v rukou vládnoucí třídy a snaha přivést do tohoto divadla příslušníky všech tříd je obratně maskovaná snaha po korupci celé nedotčené mentality dělnické třídy. Buržoazní divadlo je zároveň školou buržoazní ideologie.

Revoluční divadlo na druhé straně není ještě v kontaktu s publikem, kterému patří, totiž s proletariátem, jenž není porušen starou ideologií ani starými vnímacími formami, s proletariátem, jenž jediný je novou divadelní zemí.

Zdá se nám, že přísné třídní oddělování divadel je na prostou nezbytností. Přiznání třídního charakteru divadla je zároveň vyznáním vlastní charakternosti.

Nevěděli jsme, jak nazvat tento bručící, kašlající, dupající nástroj o mnoha nástrojích v jednom, ovládaný pružnými svaly ospalého rytmika v barech velkoměstských i maloměstských. Od vítězství kytar, mandolín a harmonik nebylo zde něčeho podobného. Popularita. Avšak tato zvláštní popularita přiblížila člověka k člověku. Zdá se vám to dnes tak přirozené, slyšet masu takového těsně rvavého rytmu. Tančíte. A přece tolik národů ustrnulo nad smělostí komponistů.

Lidová píseň, pochod, falešné dechy okresních kapel podlomeny polydynamickou schopností znících maličkokostí.

Popularita. Vytýkáme: krásu umění podporovat.

Jak úzce souvisí tato zdánlivě nová rytmická uzpůsobenost džezbendu s rytmem tzv. vážných komponistů předešlých let. Jak vášnivě tělo se vzpírá protichůdnému, do rámce denních zážitků zapadajícímu rytmu takových neotesaných dřev. Nemáme ani trochu chutě zbavit se těchto výkřiků, při nichž se tak dobře nudíme.

Nadkýš. Nezvalův termín.

Tak, jak se nám džezbend podává, je primitivním seskupením zvuků diletantsky rozvržených na jednotlivé skupiny, prolínající se navzájem v úryvkovité tvary, věty a kadence. Džezbend je krajně improvizací. Závislý na hráčově tempe-

ramentu, rozsekává vteřiny na atomy v pevném vztahu dynamického napětí.

Přestože džezband je v principu naprosto improvizální a hravý, je při své naprosté hravosti dokonale *variační*. (*Volná improvizace.*)

Džez není ničím jiným než jakousi passacaglií, jejíž téma je v basu (ve velkém bubnu rytmus: 2/4 po čtvrtkách). Variační obměna je v ostatních bicích a sopránu ať houslí nebo saxofonu (srovnej variace charakteristické) improvizálně osvobozená. Charakteristické synkopy a anticipace atd., všechno nad tématem basu jednotvárně ve čtvrtkách nebo osminách.

Opravdu dramatickým elementem džezbandu je jeho dynamická zhuštěnost. Rytmické plochy samy o sobě zhodnotitelné na rozdíl od doprovázejících rytmů pochodových bubnů a výkřiků scherza. To nové a jedinečné. Ovšem umělecky nepostačitelné.

Improvizátorova variační schopnost může inspirovat k jakési organizaci improvizálních rytmů. Osvobozuje bicí od mechanického posluhování a utvrzuje nás v instrumentální volnosti.

Kýč. Odjakživa byl *inspirátorem uměleckého*. A tentokrát musíme být velmi opatrní, užíváme-li džezbandárních rytmů, poněvadž i nejlepší symfonik mohl by se stát imitátorem kýče a nedosáhl by nikdy účinnu původních populárních skladatelů. Imitace džezbandu, jakési přísné přetváření do symfonických a dramatických skladeb, je větším kýčem než džez ve své pravé podstatě.

Džezband je dokonalým inspirátorem a od umělce přehodnocen, tj. *vžit*, odpadá jako ustavičná repetice zajímavých rytmů a zvuků.

Vítáme džez pro jeho osvobozující funkci v instrumentaci a invenci. Propagujeme však:

Pryč s džezbandem !!,

neboť není nám dáno opakovat se, ale tvořit.

(Tam-tam 1, č. 6, leden 1926)

Přehlédneme-li americkou filmovou produkci posledního roku, přiznáme jí celkové zlepšení fotografie. Průměrné a podprůměrné americké filmy poslední doby jsou po fotografické stránce vesměs dokonalejší nežli nejlepší minulá díla Chaplina či Griffithova. Je to přirozený technický pokrok, vyplývající z veliké praxe amerických operátorů, osvětlovačů a jejich zlepšených aparátů. Evropa bude musit po této stránce mnoho dohánět, než prosadí soupeřství s rozsáhlostí filmového města Hollywoodu. A přece po všech ostatních stránkách je americký film posledního období ve veliké krizi.

Amerika se vydala nebezpečně rychle ze svého američanství. Dnes je buď přežvykuje, nebo si chce podrobit evropského ducha, k němuž má daleko a z něhož vidí toliko slupku.

Americké filmy mají tu nespornou výhodu, že jsou filmové. Dovedly těžít z pohybu. V tomto ohledu měly v američanství rozhodujícího činitele. Americká velkoměsta, jež jsou jediný pohyb, americký venkov se stády, kovboji, jezdci. Amerika objevila Evropanům cosi, řekli bychom, helénské, normu fyzické kultury. Pro Evropana, trpícího tradičním spiritualismem, bylo toto američanství znamením nového optimismu, rozptýlením a vzpruhou. Avšak přiznejme si to. Představme si, že bychom byli odsouzeni k trvalému pobytu s některými z těchto filmových kovbojů. Byli bychom patrně brzy k smrti unaveni jeho jednostranným sportmanstvím. Naše dívky by